

שדרנים סיפורי העומר

אם עמד מלאך המוות למרגלותיו של אחד החולים, ידוע ידע, הרופא כי החולה יחיה, ואם למראשותיו יעמוד מלאך המוות, משמע כי החולה מות ימות. ואכן, הסכים האיש לשותפות עם מלאך המוות ועד מהרה יצאו לו מוניטין כי אין כמותו היודע לרפא חולים, ואין רופא כמוהו היודע לקבוע ממוט ראשון אם יש לחולה תקווה להבריא ואם אין. ועושר רב נתעשר האיש.

והנה, בלילה אחד, התעורר האיש לקול שאון בחדרו. פקח את עיניו, ולמראה תדמתו ראה את שותפו למראשותיו. קם האיש שלנו, הפך את סדר-שיבתו והניח את רגליו לצד שותפו, אך מלאך המוות נטש גם הוא את מקומו והתייצב שוב למראשותיו. ויאמר האיש למלאך המוות: אגא, יקירי, הרי שותפך אני. האם לא תחוס עליו? ויאמר מלאך המוות: וכי טיפש אתה עד כדי כך שלא תדע כי שותפות עם מלאך המוות אינה מצילה ממתת?

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך סידורי השבוע הבא, מסוימות להיות מעניינות. שינויים אפשריים.

שירת חייהם באמצע נפסקה (יום ח', 10: קול ישראל) — הקטע הטראגי ביותר בתוכנית זאת יהיה ראיון מוקלט ש' ערך העית נאי המנוח עמוס לב, מחללי ה' סיבוב השני, עם חבר נחל-עוז המנוח רועי רוטברג, זמן קצר לפני שהאחרון נחטף בידי ערבים בגבול רצועת-עזה. כן יושמעו בתוכנית קטעים מכתבותיו של עמוס, ויצירות מוסיקליות מפריעתו של המלחין הצעיר והמבטיח ראובן לרון, אף הוא מנופלי סיני.

בצורתא (יום ו', 10: גלי צה"ל) — תוכנית בידור למוזיאונים, המקובלת בתחנת השדרור הצבאית כמסורת, והכוללת נוסף על מוסיקה לריקודים, קטעי הומור, מערכונים ופזמונים של להקות צבאיות.

המפך עולה (שבת, 11:30 בבוקר ניום ב', 8:10; קול ישראל) — התוכנית תוקדש השבוע פעמיים למחזות מקוריים ה' מוצגים בתיאטרונים הישראליים והמקצרים לצורך השידור. בשבת ישודר איי לייק מייק של אהרן מגד, כפי שהוקלט בתיאטרון הביי מה בשעת הצגה, יחד עם תגובות הקהל. ביום ב' תוגש נוסחה רדיופניית של חוא הלך בשדות מאת משה שמיר, בביצוע התיאטרון הקאמרי.

נוסף על אלה, יכללו משדרי השבוע הבא שפע של משדרי תוכנה, החל מהדלקת נרות וכלה במסכות ספרותיות ובסיפורי גבורת ישראל מכל הדורות. שעל טיבם אין לדעת דבר מראש.

★ ★ ★

המאזין חוזר לא יפתח את הסקלט ב' שעת שידור התוכניות הבאות:

רין עמי (יום ו', 7:30; קול ישראל) — אשת התוצאות המבחילות ביותר של כל מלחמה הוא שפע של שירים אינפנטריירי-טיים, שבהם מקחה כל חורז חרוזים (לא בלי צדק) לפירסום מהיר, באמצעות הציי גורות הרשמיים של המדינה. התוכנית תגיש מנה מרוכזת של התשפכות המגונה הזאת.

תיאטרון

ברנשים וחתיכות

פ:5 (אוחל, סאת אחרון מגד, הבמאי ג'דעון שמר) הוא הנסיון השני החודש להתעלות בתיאטרון מקצועי הצגה שהצליחה בלהקה צבאית. אולם בעוד שהתיאטרון ה' קאטרי הצליח לעכל את מחזה רגלי ולהפכו למחזה מקצועי, הרי באותה קרה המיפק: ההצגה הצבאית עיכלה את התיאטרון, הפכה איתו ללהקה צבאית.

כהצגת-בידור צבאית, ללא יומרות מק' צדעניות, 5:5 הוא כמעט חמש-חמש. אמנם, אנשי אוהל לא הצליחו ללכוד את הנאיביות החמומה של להקת חובבים במדינה, אולם השירים הנחמדים של יוחנן וראי, בתוספת הסקס-אפיל של אשתו ריקה וחברותיה ר' התפארות הפשוטות והיעילות של יואל תמרקין מספקים כדי לשעשע את הצופה שאינו בא לראות קומדיה עמוקה, אלא לר' אות סיפור טוב-לב של חמשה ברנשים המתלבשים על חמש חתיכות הצופה לא היה מתנגד לעשות את אותו תוכר.

אדם מן הרחוב, הנקלע לאולפני קול ישראל בתלאביב יכול לראות שם לפעמים תמונה מזרחית מאד, אם אך יניחו לו לגשת אל מחיצת הזכוכית המפרידה בין האולפן לבין הדרה-הפיקות. מאחורי הזכוכית יושב פעם בשבוע גבר חסון ושחרחר, המשוחח עם המיקרופון כאילו היה יודו האישי. הוא מדבר אליו ללא כתביד מול עיניו, כשידיו מתנופפות בתנועות מזרחיות אופייניות ותוך כדי מיצי מוץ שפתיים תאוותני וקריצת-עין, הכל לפי תוכן הסיפור, הרחי גם הוא בדמיון מזרחי עשיר.

בין המאוינים העבריים אין האיש ידוע כמעט כלל. לעומת זאת הוא מפורסם מאד בין שומעי הערבית בקהיר, בתלאביב או בדמשק. שם מוכר מאד קולו של "דאוד אל-נאטור" (דוד השומר). לא דק ערבי ישראל והארצות השכנות, אלא גם עולי הארצות הערביות ממהרים למקלטים בשעת שיח תיו ומאוינים בעיניים מבריקות, כשהם מתאמצים שלא לאבד מלה.

סיפורים בלילות השמירה. מאחורי כינויו של השדרן, מסתתר עורך-דן תל-אביבי צנוע, בשנות ה-30 שלו, הידוע גם במסדרונות בתיהרין בישראל, אם כי בתפ' קיד אחר: שם מכירים אותו כמשפטן הלוי חם בכל הזדמנות לזכויותיו של המיעוט הערבי בישראל, כשהוא מדבר בעברית טר בה ושקטה.

אולם את הכשרתו לתפקיד השדרן הערבי מספר אחד של ישראל, קיבל לא ב' מסדרונות בתיהרין. בעניין זה עבר קורס יסודי לפני עשר שנים ויותר, שעה ששימש כמוכיר אגודת שומריה-השדות בישראל. ב' ימים ההם, היה עיקר תפקידם של שומרי השדות, שהועסקו על-ידי המושבות הוותיקות, לקיים מגע עם ערביי הסביבה ולהבטיח את אי-פעילותם במבצעי שוד וגניבה.

האיש שבילה לילות ארוכים סביב מדורות בתברתם של בדואים, וימים ארוכים לא פחות במלונות העמדות ליד המיקשאות, לא ביוזבו את הזמן, בשל דמותו השחרחולת ושפמה-הענק שגידל או, קיבלוהו הערבים ביניהם כאחד משלהם. הצעיר, שהוא יוצא משפחה עיראקית ושילדותו עברה עליו בירושלים, האזין למאות סיפורים וקלט בראש וראשונה את לשון-הסיפורים העשירה בניבים עממיים ובדמיון פורח בענינים. מד כרת אחרת מתקופה זו: שמהקול שלו, "דוד השומר".

כשפרצה מלחמה השחרור, היה בתוך קב צת הצעירים שהגישה לאירגון ההגנה תוכנית מקיפה למלחמה פסיכולוגית בקרב הערבים. התוצאה היחידה של תוכני זה: הוא התקבל לעבודה (חלקית) במחלקה הערבית של קול ישראל, שהחל אז להת' ארגן, ופתח בסדרת שיחותיו השבועיות.

שותפות עם מלאך-המוות. השדרן הגשוי לאשה ילדת גרמניה, קצינה בצה"ל לשעבר, שילדה לו בן ושתי בנות ושלמדה עד מהרה לבשל תבשילים מורוים אמתיים, הפך לכוכב המשדרים הערבים של קול ישראל עוד בימי הקרבות של מלחמת תש"ח. "הוא", אמר עליו מאזין שומע-ערבית, "מדבר ערבית של בדואי ישר ללב הכוראיי". לאחרונה, עם התגברות מתח המערכה המדרי גית, הוגדל מספר שיחותיו לשתיים עד שלוש לשבוע.

שיטתו במשדריו: להשמיע באורח העסיסי, החביב על המאזין הערבי, סיפורי משל ר' מליצה מתוך המעין הבלתי-נדלה של ה' חוכמה העממית, ולשלב בהם מוסר-השכל התואם את מטרותיה של התעמולה הישראלית. באחד ממשדריו האחרונים, למשל, כשרצה להעמיד את הערבים על הסכנה שבברית בלתי-מסוייגת עם ברית-המועצות, סיפר "דאוד אל נאטור" את המעשייה הבאה:

איש אחד רב עם כל קרוביו ואחיו, יוצא לטוטס ברחובות העיר כדי לשכך את חמתו. בדרכו פגש בו מלאך-המוות, ואגב שאלות על שלומו ומצבו, הציע לו שותפות בעסק מכניס. ההצעה, בקיצור, היתה כי על האיש לעסיק ברפואה. מדי בקרו את חוליו, ראה יראה את מלאך-המוות בחדריו. והיה

• על תוכני זה נכתב גם במאמרו של אורי אבנרי ביום קרב בסדור הנידון (העולם הזה, 1994).